

THÁI THUỘNG CẢM ỨNG THIÊN

Tập 181

Chủ giảng: Lão pháp sư Tịnh Không

Địa điểm: Tịnh tông Học hội Singapore

Thời gian: Năm 2000

Viết dịch: Ban biên dịch Pháp Âm Tuyên Lưu

Chư vị đồng học, chào mọi người! Mời xem Cảm Ứng Thiên đoạn thứ 105: “Ruột thịt tranh chấp nhau. Làm trai không trung lương. Phận gái không nhu thuận.”

Hôm qua chúng ta đã đọc qua câu này. Chúng ta nhìn thấy mười mấy chữ này, lại suy nghĩ đến hoàn cảnh hiện tại của chúng ta, vì sao lại có nhiều tai nạn đến như vậy? Nguyên nhân căn bản thì mười mấy chữ này đã nói rõ ràng tường tận rồi. Nếu như không thể chuyển đổi tâm hạnh của chúng ta thì khổ nạn của chúng ta nhất định là tăng chứ không giảm, nhất định không có ngày chuyển biến tốt. Có lẽ sẽ có đồng tu muốn hỏi: “Tôi có thể sửa sai, nhưng người khác không sửa, vậy thì có tác dụng gì?” Có ý niệm này thì vẫn là chưa giác ngộ, cũng không phải là người thông minh. Quý vị nghĩ xem, mọi người đều tranh nhau đi về hai con đường là địa ngục và ngạ quỷ, mọi người đều đi như vậy thì mình chỉ còn có cách đi theo thôi. Đây chẳng phải là người ngu si sao? Mọi người đều đi vào cõi địa ngục, còn mình đã giác ngộ, quay đầu lại đi về Bồ-tát đạo, đây là may mắn biết bao! Thế nên chúng ta ngày nay, bất luận là người khác có sửa đổi hay không, chúng ta phải bắt đầu sửa từ bản thân mình. Bản thân chúng ta có thể sửa, sửa đổi triệt để thì chính là tự độ độ tha mà trong Phật pháp nói, đừng cho rằng ta và người không có liên quan gì, thật ra có quan hệ rất lớn! Chúng ta hằng ngày niệm kệ hồi hướng: “Nếu có ai thấy nghe, đều phát tâm Bồ-đề”, có thấy, có nghe, trong số những người như vậy có lẽ sẽ có một hai người sau khi thấy nghe rồi thì họ phát tâm Bồ-đề, phát tâm Bồ-đề thì sẽ sửa lỗi làm mới, sẽ tạo ra ảnh hưởng đối với xã hội. Đặc biệt là đối với thiên địa quỷ thần mà mắt thịt của chúng ta không nhìn thấy, quỷ thần nhìn thấy rồi thì cũng tán thán, ác thần nhìn thấy vẫn là tán thán, bạn khó được.

Cho nên ngày nay, sự việc cấp bách nhất chính là ngừng tranh luận, làm rõ đúng sai, dập tắt tranh luận, đây là tùy bệnh cho thuốc đối với xã hội hiện nay của chúng ta. Hôm nay chúng ta thấy, cư sĩ Lý Mộc Nguyên đưa cho tôi xem một quyển sách nhỏ tên là Sư Tử Hồng, trong đó có không ít bài văn, toàn bộ đều là

những bài phê bình gay gắt đối với bản hội tập của lão cư sĩ Hạ Liên Cư. Quyền sách đó của họ, tôi nghe nói đã được gửi đến rất nhiều tòa soạn, mong muốn họ đăng tải, tạp chí ở nơi đây cũng đăng tải rồi, chê trách tôi đã tuyên dương bản này. Tôi tuyên dương bản này cũng có điểm tốt, tôi tôn sư trọng đạo, thầy của tôi dạy tôi học bản hội tập này, bảo tôi tuyên dương bản này. Tôi có lòng tin đối với thầy, nếu tôi làm sai, đọa địa ngục thì điều thứ nhất đó là có thể làm tấm gương cho xã hội đại chúng, cả đời tuyệt đối không trái nghịch thầy. Hành nghi cả đời của thầy, tôi đã nhìn thấy, tôi kính phục, tôi bội phục đến năm vóc sát đất. Hành nghi cả đời của lão nhân gia ngài bất luận là đạo đức văn chương, hoặc tu trì của thầy, cho đến việc hoằng pháp hộ pháp của thầy thì rất nhiều người xuất gia đều không sánh bằng. Cho nên, ngày nay dù người trong thiên hạ đều chỉ trích tôi thì tôi cũng không thay đổi. Nếu như tôi thay đổi thì tôi chính là phản sư nghịch đạo, vậy tôi sai rồi, các bạn có thể phê bình, các bạn có thể sỉ nhục hủy báng, tôi thì không thể. Bởi vì bạn không phải là học trò của thầy, tôi là học trò của thầy, con không nói lỗi cha, học trò không thể nói lỗi làm của thầy, tôi có thể làm tấm gương tốt như vậy, tôi nghĩ cũng là đủ rồi. Cho dù đọa địa ngục, tôi cũng hoan hỷ, hy vọng mọi người trên thế giới đều biết hiếu thân, đều biết tôn sư, dập tắt phân tranh. Thế nên, người khác đối với tôi như thế nào thì tôi cũng không đáp lại một câu; người khác đánh tôi, tôi không đánh trả lại; mắng tôi, tôi cũng không mắng lại. Tôi không có học vấn, không có trí tuệ, không có đức hạnh, những điều mà thầy dạy tôi, tôi cả đời phụng hành, tôi nhất định cả đời không trái nghịch. Nhẫn nhường quan trọng.

Trong một sự việc, lý sự nhân quả sâu rộng vô biên, chúng ta nhìn rõ ràng hay không? Phật ở trong kinh giáo vẫn luôn nói với chúng ta: Phật không có pháp nhất định để nói, Phật thuyết pháp chỉ nắm lấy một nguyên tắc là trị bệnh của chúng sanh, chúng sanh có bệnh gì thì sẽ dùng phương pháp ấy để đối trị. Bệnh của chúng sanh trong mỗi thời đại đều không như nhau, tổ sư đại đức đời đời truyền thừa, các ngài có trí tuệ, các ngài hiểu rõ hiện trạng, tình hình trước mắt làm thế nào y theo những nguyên lý nguyên tắc mà Phật-đà nói, vận dụng linh hoạt phương pháp kỹ xảo, đây gọi là phương tiện khéo léo. Bằng không mà nói thì phương tiện khéo léo phải giảng như thế nào đây? Thời đại triều Tống, việc cư sĩ Vương Long Thư hội tập chính là phương tiện khéo léo. Thư tịch vào thời đó số lượng lưu thông rất ít, vào triều Tống thì vẫn là dùng tay để chép lại, chưa có in ấn. Một người mà muốn trong một đời có thể đọc được được năm loại bản dịch thì dường như là điều không thể. Vương Long Thư với thân phận, địa vị,

giàu có như vậy mà cũng không cách nào sưu tập được toàn bộ, trong năm loại bản dịch gốc thì ngài chỉ xem được bốn loại, sự gian khó này có thể tưởng tượng mà biết được. Ngài là dùng tâm gì để hội tập, chúng ta phải có thể thể hội. Cư sĩ Long Thư đứng mà vắng sanh, nếu ngài có tội thì ngài làm sao vắng sanh được? Ngài làm sao biết trước được ngày giờ vắng sanh? Ngài làm sao có thể sanh tử tự tại? Lão cư sĩ Hoàng Niệm Tổ nói với tôi, sự tranh luận đối với bản hội tập vẫn còn vài năm. Lão cư sĩ Hạ Liên Cư khi vắng sanh đã nói qua việc này, sự tranh luận này có lẽ phải đến năm 2004, ngài nói là đến cuối năm Thân thì tất cả yêu ma quỷ quái ở thế gian này đều tiêu mất, chánh pháp dần dần phục hưng trở lại. Thời đại này là pháp nhược ma cường, đệ tử Phật rất đáng thương, phải chịu hết thảy sỉ nhục, nhận chịu hết thảy tai nạn, chỉ cần có lòng tin kiên nhẫn không lay chuyển, chúng ta đem ngọn đèn này truyền lại.

Bản hội tập kinh Vô Lượng Thọ này thực ra mà nói chúng tôi cũng vô cùng hoan hỷ, ngày nay lưu thông trên toàn thế giới, chúng tôi thống kê sơ lược về số lượng thì cũng có khoảng 10 triệu quyển, đây là lượng lưu thông trong 10 năm. Mười triệu quyển kinh được lưu thông trên toàn thế giới, tôi nghĩ nếu mà có pháp lực thần thông lớn hơn đi nữa, muốn tiêu diệt toàn bộ kinh này thì thật sự không phải là việc dễ dàng. Huống hồ còn có tam bảo gia trì, long thiên bảo hộ, chúng tôi có lòng tin. Ngày nay chúng tôi xử thế, chúng tôi giảng kinh thuyết pháp, tổng tiêu đề là “học vi nhân sư, hành vi thế phạm”, ý nghĩa của hai câu này chính là yêu cầu tâm hạnh của chúng ta phải làm tấm gương tốt cho xã hội đại chúng. Ngày nay xã hội đại chúng cạnh tranh, không từ thủ đoạn nào để cạnh tranh. Vậy chúng ta phải làm thế nào? Nhẫn nhường, không nhớ ác cũ, không ghét người ác, chúng ta phải thực hiện. Người hủy báng chúng ta, người sỉ nhục chúng ta, người hãm hại chúng ta, chúng ta tôn kính họ, nhất định không có mảy may oán hận; nếu có một mảy may oán hận thì chúng ta không phải là học trò của Thế Tôn. Ở trong thuận cảnh không khởi tham ái, trong nghịch cảnh không khởi sân giận, luôn luôn giữ gìn tâm thanh tịnh, bình đẳng, giác của mình, dùng chân thành, từ bi để xử sự đối người tiếp vật. Đây là Phật dạy chúng ta, chúng ta cần phải học tập.

Thế nào là “trung lương”? Thế nào là “nhu thuận”? Chúng ta hãy xem chữ “trung” này, đây là chữ hội ý, tâm này phải ở giữa, không thể lệch, lệch thì tà rồi. Cho nên, trung và thành là cùng một ý nghĩa, phải đem tâm đặt ở chính giữa. Nhà Phật nói về trung đạo đệ nhất nghĩa, nhà Nho nói trung dung, không được có mảy may tà lệch. Thế nào là tà lệch? Trong thuận cảnh nếu bạn hoan hỷ thì tâm của

bạn tà rồi, lệch rồi; trong nghịch cảnh nếu bạn sanh phiền não, bạn sanh sân giận thì tâm của bạn cũng tà rồi, lệch rồi, bạn ở chỗ này mà thể hội. Thế nào gọi là trung? Trung chính là “nhất tâm bất loạn” mà trong kinh Di-đà đã nói; nhất tâm là trung, nhị tâm thì không trung, nhị tâm thì lệch rồi. Ai có thể làm được trung? Trong kinh Hoa Nghiêm thì đó là một tiêu chuẩn, là pháp thân đại sĩ, lìa vọng tưởng, phân biệt, chấp trước thì tâm bạn mới trung. Bạn có phân biệt chấp trước thì cái trung này liền không còn. “Lương” là thiện lương, trung thực hiện ở trên hình tướng thì là thiện lương, ý này chúng ta phải hiểu. Còn “nhu thuận”, “nhu” là nhu hòa. Bạn xem thế giới ngày nay, nói người nữ cứng rắn, thật khó nghe, cứng rắn là cứng cỏi mạnh mẽ, dọa chết người ta! “Thuận” là gì? Thuận theo tánh đức. Cách nói này thì tiêu chuẩn cao quá, phàm phu chúng ta không làm được, chúng tôi đem tiêu chuẩn hạ thấp xuống. Thuận theo giáo huấn của thánh hiền thế xuất thế gian, việc này thì chúng ta có thể làm được. Thánh hiền thế xuất thế gian giữ tâm, hành sự, các ngài đều là thuận theo tánh đức, đều là lưu lộ của tự tánh, đặc biệt Thích-ca Mâu-ni Phật thị hiện cho chúng ta xem, đó là lưu lộ của tánh đức viên mãn. Thánh hiền thế xuất thế gian đã làm ra tấm gương cho chúng ta, Không lão phu tử thị hiện cho chúng ta ngũ đức, chúng ta phải ghi nhớ, phải học tập. “Ôn, lương, cung, kiệm, nhượng”, ôn chính là nhu, ôn nhu, thiện lương, cung kính, nhẫn nhượng, tiết kiệm, đây là ngũ đức của Phu tử, chúng ta phải học tập. Hai chữ “nhu thuận” này đều ở trong ngũ đức, cho nên ý nghĩa của chữ chúng ta phải hiểu, chúng ta phải rõ ràng.

Nam nữ kết thành vợ chồng, không phải là việc của riêng hai người các bạn, là sự nghiệp Bồ-tát, là giáo hóa chúng sanh, làm mô phạm cho tất cả những cặp vợ chồng, tất cả những gia đình ở thế gian này, là sự việc như vậy. Nếu bạn hiểu sự việc này thì hết thấy chúng sanh được độ, hết thấy chúng sanh đều lìa khổ được vui. Đây là công đức lợi ích mà cặp vợ chồng Bồ-tát tu được, họ là hành đạo Bồ-tát, họ là đến thị hiện độ chúng sanh, là làm tấm gương tốt cho người thế gian, đây gọi là tại gia học Phật. Nếu như không hiểu đạo lý này vậy thì việc học Phật của chúng ta chẳng phải là uổng công rồi sao! Thậm chí tôi còn nghe có một số đồng tu học Phật, khi chưa học Phật thì không sao, sau khi học Phật rồi thì gia đình bất hòa, ngày ngày cãi nhau. Họ còn tự cho rằng chính mình đã tu không tệ, tu được rất tốt, người trong nhà không học Phật đều sẽ đọa lạc, tương lai sẽ đọa vào tam đồ, đây là hoàn toàn hiểu lầm đối với Phật pháp. Ở trong kệ khai kinh nói: “Nguyện hiểu nghĩa chân thật của Như Lai”, bạn liền biết được việc này khó biết bao, đã hiểu sai ý của Phật. Trong kinh giáo, Phật thường nói: “Bồ-tát ở nơi

nào cũng khiến cho hết thấy chúng sanh sanh tâm hoan hỷ”, còn vị Bồ-tát học Phật này ở trong gia đình lại khiến cho người cả nhà đều sanh phiền não, họ đã học Phật như thế nào rồi? Nếu họ thật sự học Phật, trong gia đình có một người học Phật thì người cả nhà đều hòa thuận vui vẻ, đây mới như pháp. Vì sao người cả nhà hòa thuận vui vẻ? Lục hòa kính.

Chúng ta hãy xem ngày nay, những gia đình học Phật, những chùa chiền học Phật, các đạo tràng cư sĩ học Phật, tương tự như là Cư Sĩ Lâm hay Liên Xã, chúng ta quan sát tỉ mỉ, có đạo tràng nào hòa khí vui vẻ không? Đại chúng của đạo tràng này là một bầu hòa khí, hòa khí thì nhất định hưng vượng. Trong làm ăn buôn bán cũng nói “hòa khí sanh tài”, “gia hòa vạn sự hưng”. Có một người chân thật tu thì họ sẽ lấy thân làm gương, tự mình làm điển hình, làm tấm gương, nhất định có thể cảm hóa được cả nhà. Nếu bạn không tin thì bạn đi đọc qua sách xưa. Vua Thuấn làm thế nào để cảm hóa cả nhà vậy? Gia đình của ngài là khó cảm hóa nhất, không dễ gì cảm hóa nhất, mà ngài lại có thể cảm hóa. Nguyên nhân là gì? Chân thành, từ bi, trí tuệ. Bạn chỉ cần có ba điều kiện này thì không ai mà không thể cảm hóa. Nếu không thể cảm hóa thì trong ba điều này ta có khiếm khuyết, ta làm chưa đủ, làm chưa đủ tốt. Nếu quả nhiên có thể làm được viên mãn thì đâu có chuyện không thể cảm hóa! Cho nên, chúng ta phải hết lòng nỗ lực, y giáo phụng hành, phải làm được, người nam phải làm được trung lương, người nữ phải làm được nhu thuận, xử sự đối người tiếp vật nhất định phải học nhẫn nhường, nhất định không tranh. Mời xem tiếp Cảm Ứng Thiên đoạn thứ 106, có hai câu:

Bất hòa kỳ thất, bất kính kỳ phu.

不和其室。不敬其夫。

Bất hòa với vợ, chẳng kính trọng chồng.

Hai câu này là nói về vợ chồng. Vợ chồng là nhân luân căn bản, giáo huấn của cổ thánh tiên hiền Trung Quốc mấy ngàn năm qua đã đem vấn đề này làm thành trọng tâm. Giáo huấn của Phật và Nho trong lúc giảng chúng tôi cũng thường hay nhắc đến, các ngài dạy bảo chúng ta, trên thực tế chỉ có ba việc chính. Thứ nhất là để chúng ta hiểu rõ quan hệ giữa người với người, đây chính là giáo dục luân lý; việc thứ hai là dạy chúng ta hiểu rõ quan hệ giữa người với hoàn cảnh tự nhiên, cũng chính là chúng ta đối diện với đời sống xã hội hiện thực; việc thứ ba là dạy chúng ta hiểu rõ quan hệ giữa người với thiên địa quỷ thần, quan hệ với cả vũ trụ. Hiểu rõ những việc này rồi thì đây là trí tuệ chân thật, trong nhà Phật gọi là đại triệt đại ngộ, minh tâm kiến tánh. Trong những quan hệ này thì hạt nhân

thật sự nằm ở vợ chồng, cho nên luân lý, giáo dục luân thường này, vợ chồng là cùng nhau sống chung trong một căn phòng, đây là phạm vi nhỏ nhất. Bên ngoài căn phòng thì là gia đình, trong gia đình thì trên có cha mẹ, dưới có con cái, ngang hàng thì có anh chị em, đây là gia đình. Bên ngoài gia đình là xã hội, là quốc gia, trong quốc gia thì trên là có người lãnh đạo, có lãnh đạo và bị lãnh đạo, ngang hàng thì có bạn bè, có đồng học, đây là xã hội của ngũ luân. Dùng lời hiện nay mà nói thì hoàn toàn tự nhiên là đa nguyên văn hóa, tuyệt đối không phải là đơn nguyên văn hóa, mà nó là đa nguyên. Nếu như hạt nhân đều làm không tốt, vợ chồng bất hòa thì gia đình này còn có thể hòa không? Xã hội còn có thể an định không? Quốc gia còn có thể thái bình không? Hết thầy đều không bàn đến nữa! Cho nên, gốc của cát hung họa phúc là ở đâu? Trong gia đình, trong phòng.

Biết được đạo lý này thì mới hiểu được Trung Quốc vào thời xưa nam nữ kết hôn, hôn lễ vì sao lại long trọng đến như vậy, vì sao lại phức tạp đến như vậy? Chẳng gì ngoài việc biểu thị, đây là đại sự của đời người. Đời người này không phải là chỉ cho hai cá nhân các bạn kết hôn, mà là đại sự của cả nhân loại. Các bạn nghĩ xem, hưng suy của gia đình, an nguy của xã hội, hưng vong của quốc gia, hòa bình và động loạn của thế giới thì gốc là ở chỗ này, đây gọi là đại sự. Chúng ta lại xem xã hội ngày nay, ở trong hay ngoài nước thì cái gốc này không còn nữa, ngay cả gốc cũng nhỏ mất rồi, nếu muốn xã hội không động loạn thì đây là việc không thể nào. Người xưa nói: “Nhà không ra nhà thì nước chẳng ra nước”, nhà không giống nhà thì nước cũng không giống nước nữa. Nhà như thế nào thì mới giống nhà vậy? Vợ chồng phải hòa thuận. Cho nên, ngày trước cho dù vợ chồng có tranh luận, hoặc là có việc gì đó không vui thì họ đều nghĩ đến những ảnh hưởng này quá lớn, sẽ ảnh hưởng đến an nguy của cả xã hội, ảnh hưởng đến họa phúc của hết thầy chúng sanh. Nghĩ đến điều này thì tâm bình khí hòa, cũng chính là cái gì cũng có thể nhẫn, cái gì cũng có thể nhường, đôi bên đều có thể nhẫn, đôi bên đều có thể nhường một bước thì gia đình này liền hòa thuận.

Ngày nay, đạo lý này không có người giảng, cũng không còn nghe thấy. Xã hội của thời xưa, một thế kỷ trước, cha mẹ vẫn còn dùng những đạo lý này để dạy con cái, thầy cũng dùng đạo lý này để giảng cho học trò nghe, chúng tôi từ nhỏ vẫn còn nghe được điều này. Thế nhưng, người nhỏ hơn tôi năm tuổi thì đại khái đều không nghe thấy nữa, đều không nghe thấy; người lớn hơn tôi năm tuổi thì nghe được nhiều hơn tôi, ấn tượng sâu sắc hơn tôi. Quán trưởng Hàn lớn hơn tôi năm tuổi, bà đối với những đạo lý này bà được nghe nhiều hơn tôi, biết được căn bản làm người, đây là luân thường đại đạo. Là giáo học thời xưa của Trung

Quốc, có thể nói là mãi cho đến những năm cuối triều Thanh, thời Dân Quốc thì mới bắt đầu xem nhẹ sự việc này. Nửa thế kỷ gần đây không có người nào đề xướng vấn đề này nữa. Trong mắt họ chỉ chú trọng khoa học kỹ thuật, công thương nghiệp, làm sao để giàu nhất, trên dưới tranh lợi, vậy có nguy không? Người ở địa vị trên thì tranh danh đoạt lợi, người dân bên dưới nhìn thấy trên như vậy thì liền học tập, liền noi theo. Cho nên ngày nay, người khắp nơi đều đang tranh đoạt danh lợi, vậy có nguy hay không? Thế giới này còn có thể ở được sao?

Chúng ta có thể nói là bất hạnh nên mới sinh vào thời đại này, phải chịu đủ sự giày vò, nhưng cũng có thể nói là chúng ta may mắn mới được sinh vào thời đại này. Tận tâm tận lực làm một chút việc tốt cho chánh pháp, rốt cuộc có thể làm được bao nhiêu thì không cần phải để ý, “chỉ hỏi cày cấy, không hỏi thu hoạch”; thậm chí như cổ thánh tiên hiền đã nói: “Biết không thể làm mà vẫn cứ làm”, đây là Bò-tát, đây là đại từ đại bi, đây chân thật là sự nghiệp cứu đời. Cho dù chúng ta trong đời này hiện tại không nhìn thấy quả báo, nhưng quả báo của chúng ta là ở đời sau, ở kiếp sau. Việc cày cấy này cũng như Phật nói là gieo xuống hạt giống Bò-đề cho chúng sanh, hạt giống này sẽ không bị tiêu mất ở trong a-lại-da thức của họ. Sau khi họ thọ nhận hết khổ nạn, nghiệp chướng tiêu trừ rồi thì hạt giống thiện căn này sẽ phát triển. Ngạn ngữ thường nói “phong thủy xoay vòng”, đây là phong thủy lớn, chuyển biến lớn, thông thường người ta hay nói là 1000 năm có một lần chuyển biến, người Trung Quốc nói 30 năm có một lần chuyển, đó là chuyển biến nhỏ. Thế kỷ này là đại thế kỷ, đây là một chuyển biến lớn, chúng ta may mắn được thân người, nghe Phật pháp, còn có thể nghe được đạo lý này, đây là rất khó được, thật không dễ dàng!

Trong chú giải, vừa mở đầu nói: “*Vợ chồng hòa thuận, rồi sau đó gia đạo hưng thịnh*”, câu nói này là chân lý vĩnh hằng bất biến, đạo lý này dùng vào bất kỳ chỗ nào cũng đều chính xác, đều chuẩn xác. Đoàn thể nhỏ này, trong đoàn thể nhỏ mà trên dưới đều có thể hòa thuận thì đoàn thể này hưng vượng rồi. Rất nhiều đồng tham đạo hữu của chúng ta từ các nơi trên thế giới đến Singapore này tham học, nhìn thấy Cư Sĩ Lâm, bạn xem có nhiều người như vậy mà trên dưới đều hòa thuận vui vẻ, không có tranh luận, không có cãi vã, không có đánh lộn, thật đáng ngưỡng mộ. Họ đều hướng về hội trưởng Lý thỉnh giáo: “Các bạn vì sao làm được tốt như vậy?” Việc này đáng để chúng ta suy nghĩ sâu sắc, đáng để chúng ta phản tỉnh, có thể làm được một chút thành tích này là nhờ hai nhân tố: người lãnh đạo đại công vô tư, đây là một nhân tố quan trọng; nhân tố thứ hai là đạo tràng này hằng ngày giảng kinh, mọi người không thể hiểu những đạo lý sâu sắc, nhưng

đạo lý nông cạn thì đều hiểu, hai nhân tố này là vô cùng quan trọng. Người mà có lòng riêng tư thì nhiều tật xấu sẽ sanh, thói hư tật xấu gì cũng đều sanh ra. Người mà không hiểu học thì nhất định là từ sáng đến tối đều khởi vọng tưởng, mỗi người khởi vọng tưởng đều không như nhau, thế là liền có tranh luận, liền có mâu thuẫn, liền có xung đột, làm sao có thể chung sống hòa thuận?

Chúng ta là phàm phu, phàm phu mỗi ngày đọc kinh, nghiên cứu thảo luận, mục đích thiện cận nhất chính là xây dựng nhận thức chung, tiêu trừ vọng tưởng tạp niệm của chúng ta. Sau khi dần dần thâm nhập thì rất tự nhiên liền có thể buông xuống được vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của chính mình, thuận theo giáo huấn của Phật Bồ-tát, xây dựng nhận thức chung như vậy thì đoàn thể này mới có thể chung sống hòa thuận. Chúng tôi đã làm đủ hay chưa? Vẫn làm chưa đủ, chỉ là tốt hơn so với những nơi khác, thế nhưng nếu chúng tôi so sánh với đại đức thời xưa thì chúng tôi vẫn còn kém quá xa. Danh văn lợi dưỡng, ngũ dục lục trần phải buông xuống triệt để, tứ chúng đồng tu chúng ta đều phải ghi nhớ, sau khi buông xuống thì tiền đồ là một mảng xán lạn, tâm địa tự nhiên thanh tịnh tự tại, thường sanh trí tuệ, không sanh phiền não. Có một mảy may tự tư tự lợi thì bạn sẽ không cách nào không đọa lạc. Đọa lạc vào đâu vậy? Đọa lạc vào trong phiền não âu lo, những thứ này đã chướng ngại trí tuệ của bạn, chướng ngại phước đức nhân duyên của bạn, Phật thường nói ở trong kinh là thiện căn, phước đức, nhân duyên đều không có. Cho nên câu nói này, đạo lý của nó, đại đạo lý, lợi hại của nó, chúng ta phải nghĩ thật sâu, phải lắng lòng mà lĩnh hội.

Người xưa vợ chồng cả đời kính nhau như khách, giáo dục gia đình quan trọng hơn bất cứ thứ gì. Một đứa trẻ từ lúc sinh ra cho đến sáu, bảy tuổi, cái tiếp nhận là giáo dục của cha mẹ, cái giáo dục này là rễ. Sau sáu tuổi, bảy tuổi thì lại thân cận với thầy, thầy là từ trên gốc rễ này mà giúp chúng lớn mạnh lên, ra hoa kết trái. Ngày nay dù thầy có tốt đến đâu đi nữa cũng không thể nào dạy học sinh. Vì sao vậy? Rễ đã không còn. Giáo dục của nhà Phật vẫn là phát triển từ trên gốc rễ này, nếu không có gia giáo tốt đẹp mà bạn xuất gia thì Phật cũng không dạy nổi bạn, cho nên nói Phật pháp là sư đạo, sư đạo xây dựng trên nền tảng của hiếu đạo. Quý vị phải đọc sách xưa, đọc sách tiểu học của Trung Quốc, không phải là nói trường tiểu học ngày nay, tiểu học của Trung Quốc chính là nói làm thế nào dạy dỗ thiếu niên nhi đồng, là giáo dục vỡ lòng, đây là thuộc về tiểu học, đặc biệt xem trọng luân lý đạo đức, ngôn ngữ, biết được nói như thế nào. Cử chỉ hành động, lời nói việc làm của cha mẹ, người lớn đều phải làm ra tấm gương tốt cho con cái trong gia đình, họ đều có trách nhiệm. Cho nên, trẻ nhỏ mỗi ngày mắt

thấy, tai nghe, trong đây đã cảm rõ, cả đời đều không thay đổi, gọi là “từ nhỏ thành như thiên tánh, thói quen thành tự nhiên”, huân tu từ nhỏ.

Chúng ta hiện nay đến từng này tuổi rồi mới nghe được những lời này, sau khi nghe xong nếu có thể tiếp nhận, có thể tin tưởng, có thể tư duy, có thể phụng hành thì đây là thiện căn phước đức trong đời quá khứ mà Phật pháp nói đến. Đời này của chúng ta không có ai dạy, nhưng chúng ta trong đời quá khứ vẫn là có cái rễ này, cho nên sau khi tiếp nhận Phật pháp, nghe được giáo huấn của Phật thì thiện căn này của chúng ta mới phát hiện. Thiện căn này không phải đời này, mà là vun bồi trong đời quá khứ, vẫn là hữu dụng, có thể khởi được tác dụng. Người thiện căn phước đức sâu dày, thiện căn là sau khi nghe thì hiểu rõ những đạo lý này, đây là thiện căn; phước đức là sau khi hiểu được liền hướng về, một lòng một dạ đi làm, thực tiễn nó, đây là phước đức. Chúng ta có thể nghe được Phật pháp, có thể đọc được thư tịch của người xưa, đây là duyên phận, thư tịch xưa này vô cùng quan trọng, ngày nay diện tích đạo tràng chúng ta quá nhỏ, chúng ta cũng có một số thư tịch không có nơi cất giữ. Sư Hoằng, thầy phải chú ý một chút, những thư tịch mà chúng ta mang về từ Mỹ đó, nếu cứ để trong kho như vậy e là sẽ bị mối mọt ăn hư hoại hết, sẽ bị hỏng hết hoàn toàn, phải đi kiểm tra. Lúc trước, tôi có mấy thùng sách gửi ở nhà của một người bạn, nửa năm không ai để ý tới, ông gọi điện thoại cho tôi bảo toàn bộ đều bị mối ăn hết rồi. Toàn bộ mấy thùng sách đều bị hỏng hết, vô cùng đáng tiếc, đồ đạc để ở nơi ẩm thấp sẽ sinh mối mọt, vậy thì quá đáng tiếc. Nếu như không có nơi để thì chúng ta có thể quyên tặng cho trường học, xem xung quanh có trường học nào thì đem đi tặng cho trường học, đừng để nó bị hư hỏng, nếu bị hỏng hết thì chúng ta có tội. Chúng ta không có chỗ để thì hãy mau đem đi tặng, theo cảm nhận của tôi thì mấy tháng qua có thể có một phần đã bị hư hỏng rồi. Cho nên, con người phải đọc sách, phải nỗ lực đọc sách, phải rõ lý, làm sao ở trong thời đại này cứu vãn chính mình, giúp đỡ người khác, đây chính là sự nghiệp Bồ-tát. Chân thật phát tâm Bồ-đề, hành đạo Bồ-tát, thực hiện từ luân lý căn bản nhất. Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây.